

KOMPETANSESPREDNINGSPLAN 2025 - 2029

Nasjonal kompetansetjeneste for utviklingshemning og psykisk helse (NKUP) ble opprettet i 2019 på Oslo universitetssykehus, Klinikk psykisk helse og avhengighet, Regional seksjon psykiatri, utviklingshemning/autisme. Utredning, diagnostikk og behandling av psykisk lidelse hos personer med utviklingshemning er vurdert som et kompetansesvakt område.

NKUP skal gjennom kunnskapsformidling, kompetanseheving og ved å belyse problemstillinger relevante for spesialisthelsetjenester bidra til økt kvalitet og et mer likeverdig tjenestetilbud til pasienter med utviklingshemning og/eller autisme i hele Norge. NKUP skal dekke hele livsløpet.

Kompetansespredningsplanen til NKUP bygger på en kartlegging av spesialisthelsetjenester til voksne pasienter med utviklingshemning og psykisk lidelse (2019;2023), tidligere norske undersøkelser og internasjonal forskning. Det er avdekket at fagpersoner har behov for kunnskap om utredning, diagnostikk og behandling. Dessuten er det stor og uønsket variasjon i hvordan spesialisthelsetjenester til pasientgruppen er organisert.

NKUP skal ha oppnådd følgende resultatmål ved utløp av driftstiden 31.12.2029:

- Fagpersoner og ledere i relevante enheter innen psykisk helse og avhengighet (PHA) og habiliteringstjenesten (HAB) skal ha hatt tilgang til digitale læringsressurser om utredning og behandling av psykisk lidelse, herunder differensialdiagnostikk og legemiddelbehandling for å bedre kvaliteten på pasientbehandlingen.
- Det skal være dokumentert at fagpersoner innen PHA og HAB har anvendt våre tjenester og funnet dem nyttige.
- Ledere i relevante enheter innen psykisk helse (PHA) og habiliteringstjenesten (HAB) skal ha kjent til tjenestene fra NKUP.
- Ledere i relevante enheter innen psykisk helse (PHA) og habiliteringstjenesten (HAB) skal ha brukt tjenestene fra NKUP.
- Deltakere i fagnettverk opplever økt kompetanse og har bidratt til å spre kunnskap i sine miljøer.
- Kunnskap om barrierer for lik tilgang på psykisk helsehjelp med forslag til løsninger er kartlagt. Kunnskapen er formidlet og kjent blant ledere på sykehus, regionalt helseforetak og nasjonalt nivå.

- Sykehus har iverksatt tiltak for å bygge ned organisatoriske barrierer.
- NKUP skal ha bidratt til fagutvikling og forskning lokalt i sykehusene.
- Etablering av Nasjonalt kompetansenettverk med regionale kontakter er avklart.
- Avtaler om overtagelse av eventuelle relevante læringsressurser er avklart.

Kompetansesprednings-tiltak	Målgruppe	Virkemidler	Tidsaspekt
Utadrettet kommunikasjon & kunnskapsformidling (mål: sykehusene kjenner til og bruker NKUP)			
Øke oppmerksomhet og kunnskap om utredning og behandling av psykisk lidelse hos pasientgruppen.	Ansatte i PHA og HAB, åpent for andre	Nyhetsbrev 10 pr. år Oppdatert hjemmeside Tirsdagswebinarer, ukentlig State of the Art-webinar, første onsdag i november hvert år, varighet 3 timer NKUP-seminar, første onsdag i april, varighet 5 timer Veiledning og undervisning til kliniske enheter/avdelinger i sykehusene Publisere fag- og forskningsartikler	2025- 2029 2025 - 2029 Webinarene vurderes årlig basert på interesse og evaluering
Øke oppmerksomhet og kunnskap om utredning og behandling av psykisk lidelse hos pasientgruppen.	Studenter på universitet og høyskoler	Imøtekomme henvendelser om å undervise på relevante helse- og sosialfaglige utdanninger Bidra som veiledere ved relevante masteroppgaver/PhD-prosjekter Bidra i podcaster og andre formidlingskanaler rettet mot studenter eller fagpersoner med relevant utdanning	2025 - 2027
Øke oppmerksomhet og kunnskap om pasientgruppen og om NKUP sine tjenester	Ledere i PHA og HAB	Systematisk arbeid med å inkludere alle sykehus. Invitere til dialogmøter. Sende årlig informasjon om tjenester vi kan tilby.	2025 - 2028

Kompetansesprednings-tiltak	Målgruppe	Virkemidler	Tidsaspekt
Læringsressurser (mål: å øke tilgang og kvalitet på helsehjelpen)			
Øke kunnskap om gjenkjenning av symptomer på psykisk lidelse	Kommunalt ansatte	Bidra med digitale forelesninger til ABC-programmet i regi av Nasjonalt senter for aldring og helse Bistå NAKU med tekster til Kunnskapsbanken	2024/2025 2024- 2029
Øke kvaliteten på utredning og behandling av psykisk lidelse i hele landet	Ansatte i PHA og HAB, inkl. ledere	I samarbeid med enheter i fagnettverkene utvikle og formidle pasientforløp for voksne.	2025/2026
Øke kunnskap om utredning av psykisk lidelse	Ansatte i PHA og HAB	Utvikle en (digital) læringsressurs for utredning av psykisk lidelse hos voksne.	2027
Øke kunnskap om behandling av psykisk lidelse	Ansatte i PHA og HAB	Utvikle en (digital) læringsressurs for behandling av psykisk lidelse hos voksne.	2027
Øke kunnskap om emosjonell utvikling	Ansatte i PHA og HAB	Utvikle digital læringsressurs i samarbeid med Frambu.	2025
Øke kunnskap om emosjonell utvikling	Studenter på helse- og sosialfag	Utvikle et undervisningstilbud sammen med VID høgskole, Sandvika.	2025/2026
Øke kunnskap og kompetanse om pårørendesamarbeid	Ansatte i PHA og HAB	Utvikle en (digital) læringsressurs med utgangspunkt i pårørendeveilederen mm., og forskning om pasientgruppen.	2026 -2028
Fagnettverk (mål: kollegial støtte og økt kompetanse nær pasienten)			
Øke kunnskap og kompetanse om utredning og behandling av psykisk lidelse	Leger og psykologer i PHA og HAB	Lede fagnettverk om utredning og legemiddelbehandling for målgruppen, 3 digitale og et 2-dagers fysisk møte i året Tilrettelegge for at deltakere i nettverket drar nytte av hverandres kunnskap på tvers av foretak Tilrettelegge for at deltakerne i nettverket videreformidler informasjon og fagkunnskap fra nettverksmøter over til sine lokale	2024 - 2028, nytteeffekt evalueres årlig

		fagmiljøer	
Øke kunnskap og kompetanse om utredning og behandling	Ansatte i PHA og HAB	Lede fagnettverk om psykososial behandling av pasienter i målgruppen, 3 digitale og et 2-dagers fysisk møte i året Tilrettelegge for at deltakere i nettverket drar nytte av hverandres kunnskap på tvers av foretak Tilrettelegge for at deltakerne i nettverket viderefremidler informasjon og fagkunnskap fra nettverksmøter over til sine lokale fagmiljøer	2024 - 2028, nytteeffekt evalueres årlig
Kompetansesprednings-tiltak	Målgruppe	Virkemidler	Tidsaspekt
Fagutvikling og forskning (mål: øke kunnskap relevant for å bedre psykisk helsehjelp)			
Bidra til fagutvikling og forskning på feltet	Ansatte i PHA og HAB	Være i front ved å ha oversikt over internasjonal forskning og ha kontakt med internasjonale fagmiljøer Inspirere og støtte ansatte i sykehusene til å publisere fra god praksis, bistå dem med forskningskompetanse og å søke forskningsmidler. Informere om muligheten for samarbeid på hjemmesiden, nyhetsbrev, fagnettverkene og ved kontakt. Minst en publisering årlig.	2024 - 2028
Bidra til kvalitetsforbedring og forskning	Forskere på feltet	Initiere og lede et nettverk av forskere i landet, for å spre kunnskap og samarbeide om forskningsprosjekter.	2026 - 2029
Bidra til fagutvikling og forskning på feltet, fortrinnsvis innen behandling	Ansatte i PHA og HAB	Initiere og gjennomføre fag- og forskningsprosjekter gjennom å søke midler og samarbeid med sykehus og andre relevante aktører. Informere om muligheten for samarbeid på hjemmesiden, nyhetsbrev,	2024 - 2028

		fagnettverkene og ved kontakt. Alltid minst ett pågående klinisk samarbeidsprosjekt.	
Øke kunnskap om tilgang til psykisk helsehjelp for pasientgruppen	Ansatte i PHA og HAB	Gjennomføre en kartlegging i sykehusene om tilgang til psykisk helsehjelp for gruppen.	2028 - 2029
Bidra til økt kvalitet på utredning av pasientgruppen	Ansatte i PHA og HAB	Ta initiativ til, og samarbeide med andre om, å oversette og tilpasse relevante screeninginstrumenter til norske forhold (utviklingshemming, traumer, emosjonell utvikling)	2025 - 2028
Kompetansesprednings-tiltak	Målgruppe	Virkemidler	Tidsaspekt
Etablere en faglig infrastruktur for feltet			
Identifisere mulige nasjonale og regionale aktører som kan videreføre/ fortsette å styrke fagfeltet etter avvikling av NKUP	NKUP	Gjøre digitale søk og kontakte enheter som kan gi informasjon om organisatoriske strukturer som er relevante for fagfeltet. Nedtegne organisatoriske relevante strukturer.	2025
Identifisere mulige nasjonale og regionale aktører som kan videreføre/ fortsette å styrke fagfeltet etter avvikling av NKUP	NKUP	Avklare og lage en plan om samarbeid med relevante nasjonale og regionale enheter	2026
Fortsette å styrke fagfeltet etter avvikling av NKUP	NKUP	Søke om å bli et nasjonalt kompetansenettverk med regionale punkter	2028
Videreføre fag - og forskningsprosjekter	NKUP	Sørge for en infrastruktur i seksjonen for lagring og bruk av data fra igangsatte prosjekter.	2028